PERE DE RIBOT

RIZÓMATA

14 DE GENER - 27 DE FEBRER 1993

PERE DE RIBOT: CAP UN NOU HORITZÓ DE SÍMBOLS

«Ha sonat l'hora de partir, la puresa del
mirall es restablirà, sense el personatge
—visió meva—, però ell portarà la llum i la
nit. Sobre els miralls vacants, el somni
ha agonitzat en aquesta ànfora de cristall que
conté la substància del no res.»
(S. Mallarmé)

Quan fa temps vaig tenir l'oportunitat de contemplar per primer cop la pintura de Pere de Ribot no vaig poguer fer altra cosa que sorprendre'm i emocionar-me. I avui també, tot i el temps passat, continuo escoltant amb força el ressó d'aquella primera impressió. La seva veu, lluny d'esgotar-se, ha continuat prenent la forma de noves melodies misterioses, que conflueixen entre si, per proposar tants missatges secrets que queden encara per desxifrar. La seva pintura, tot i haver estat sotmesa a una constant transformació, segueix guardant la mateixa veritat. Es per això que no és desencertat recordar ara el que vaig escriure en aquell moment respecte la seva feina: «Pere de Ribot sent la necessitat de prosseguir un llarg camí que reconquesti els sediments arcaics i primigenis que nodreixen la cultura i el mateix ésser: una aposta, sens dubte, per el món en el qual el que és antropològic sembla insistir en esborrarse com "un rostre de sorra en els límits del mar"».[1]

En el difícil ascens fins l'idea inviolable, on l'art pot prendre la seva pròpia consistència, aquest pintor busca la síntesi entre l'emblema i el seu entorn. Per això res millor que la revalorització mateixa de l'espai arquitectònic, tant en la dimensió geomètrica com en la condició més subtil d'ambient i atmòsfera. Es tracta així d'una proposta sintètica i compositiva que permet la coexistència entre extrems insòlits i, fins i tot, contraposats: la immensitat de l'espai i la brevetat limitada de l'objecte, el signe i el seu horitzó anònim, l'eternitat del temps i l'instantaneïtat d'una forma senzillament indicada. I quan aquesta tensió comença a prendre consciència de la irreductibilitat de la paraula que s'enfila, comprenem el que es preten; la instauració en la qual el pintor no exerceix ja només d'autor material, sino d'oràcul i d'adiví.

«La multitud sencera s'eclipsava en l'emblema
espiritual magnificant l'escena: dispensador
només d'extasi, amb la imparcialitat
d'una cosa elemental, el gas en el més alt
de la sala continuava una remor lluminosa d'espectativa.»[2]

Per ser sincers, hem de reconèixer que avui, com ahir, segueix present aquest fons enigmàtic sobre el qual s'erigeix tot l'univers de Pere de Ribot. Encara es manté el fluxe vertiginós d'aquell concepte inacotat que, com horitzó i límit, sempre va retrocedint, i que fa cristalitzar de forma exuberant un inequívoc sentit en cada un dels seus quadres: una empremta que reposa oblidada en un paisatge erm, un jeroglífic que continua indesxifrable, un missatge de no se sap gairebé quina instància primordial. Tot això es relaciona metafòricament deixant entreveure perspectives sorprenents davant una mirada hipertrofiada. Eus aquí, una instància enigmàtica on comença a escoltar-se la veu del silenci, i en la qual es perfila un cúmul d'objectes interrogants d'una densitat abrumadora i una sublim ingravidesa.

Eternitat, que no instant evanescent que s'esvaeix, i infinitud refractària a tot intent de limitació d'espai i temps. Una incontenible galeria de formes que ni representen les incontrolades forces originàries de la natura, ni es mistifiquen gratuïtament com un futur prometedor d'abundància. Si més no, es tracta d'enfilar-se a una instància de compliment en la qual paraules, evocacions i records d'un món com tensió perpètua, sugereixen des del seu ocàs fins avocar-se als marges del seu renaixement. El món de Pere de Ribot ja forma part de la història: Els seus símbols místics no tenen ni present, ni passat ni futur. Són eterns, i tot i així, persisteixen amb el temps que els constitueix en enigma perdurable. Es una reflexió que s'aproxima cada cop més al seu clímax per renovar en ell l'energia circular de l'etern retorn.

Eros, desitg. Aquí hi ha el que sempre ha purificat l'obra d'art, i que, en aquest cas, és també l'ingredient cristalitzador que dona forma al que primerament havia semblat renunciar a ella. Eros s'erigeix en destí, que envolta el procés i que reclama la seva realització. Es per això, precisament, que tot apunta cap un acte d'afirmació viva com poder d'existir i de fer existir.[3] Hi ha un moviment d'alçada i profunditat que traspassa aquesta pintura per desenvocar en un fons que per ser fonament és, a l'hora, el marge sagrat des d'on la paraula pot ser dita amb veritat:

«El que en l'inconscient és susceptible de
ser nomenat, remet a un fons no simbolitzable: al
desitg com a desitg. Aquest és el límit que l'inconscient
imposa a tota transcripció lingüística que es pretengui.[4]»

La imposició del signe ens empeny fins el desitg, i aquest finalment es rebesteix amb un nou i profund sentit, abans ignorat en quant que és allusió i record d'una actitud profètica. El poeta queda dins de les xarxes de la seva presó còsmica, i iniciada una imparable recerca d'una paraula diferent, amb una actitud entre reverencial i d'espera. «Desitg» sembla tenir la seva procedència etimològica en el «de-siderare». Indica la inquietud del augur pel silenci dels astres. Però és en virtut de la soledat del silenci com pot donar-se la revelació: en la tremolor del dubte, i en la serenor de la nit. Els deus s'han allunyat, han avandonat l'home en el seu estat d'indefensió, i aquest té que renunciar a la buida pretensió de ser «mesura de totes les coses». L'univers sencer sembla haver fracassat, però en aquest mateix instant, quan el que és humà es dilueix en una «descomprensió del que és l'ésser», i el no res més esfereïdor comença a fer-se patent, és llavors, quan en la mística soledat resona per fi la profecia. ¿Què si no s'amaga darrera d'aquesta «arqueologia hieràtica» de la pura objectualitat, del projecte arquitectònic, i del joc dels signes? Pere de Ribot, en mig dels seus «icones symbolicae» és gairebé com un Faust que aconsegueix transitar des de la seva visió, intuitiva fins aconseguir «la unitat de la significació mística i l'efecte màgic»,[5] per poder exclamar, com en el drama:

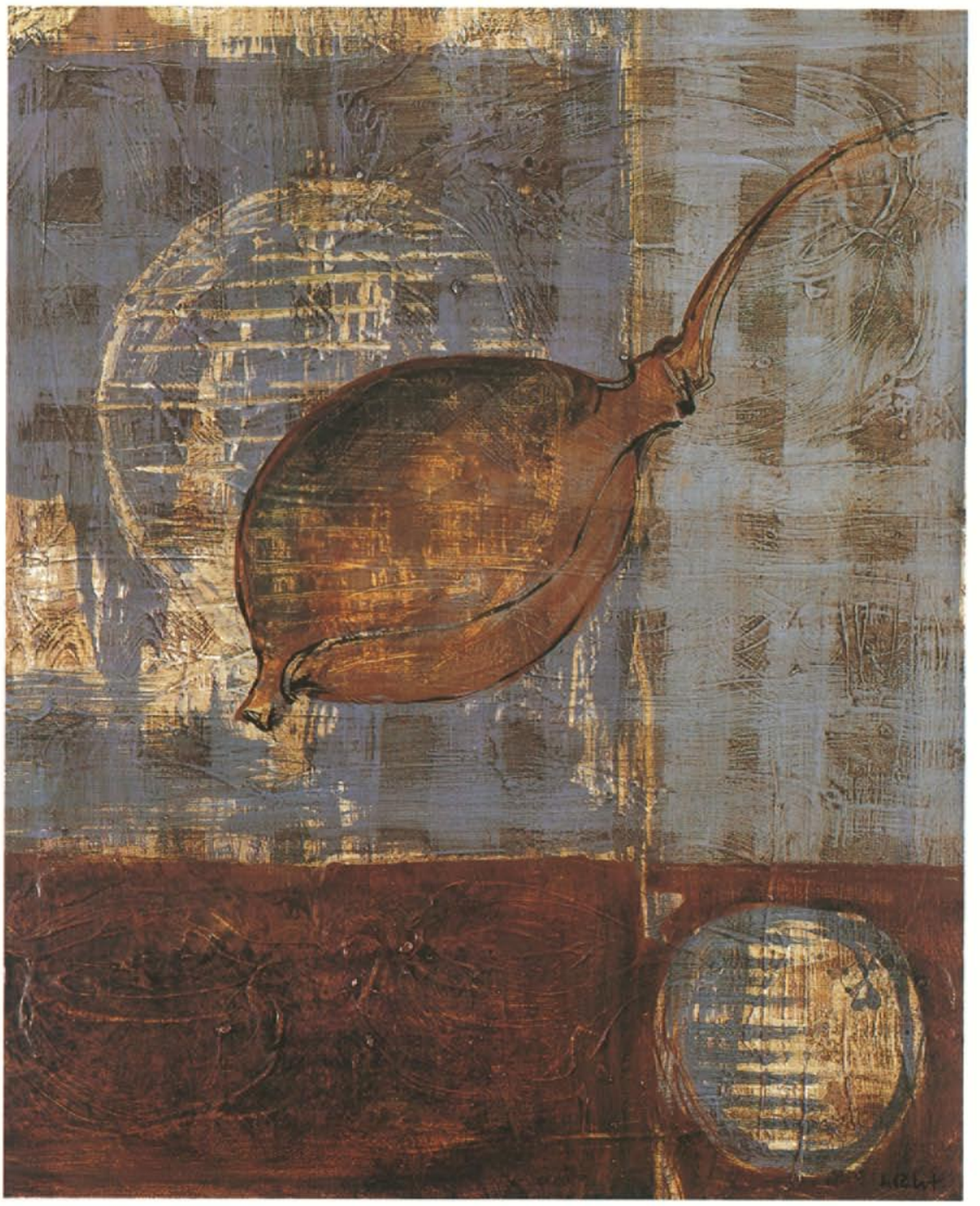
«Com es convina tot en el Tot!
L'un en l'altre actua i riu!
Com pugen i baixen les forces celestials...
com baixen del cel a la terra
i fan que tot ressoni armònicament...»[6]

Un univers inesgotable de llunyanies i proximitats venen llavors a conviure en la seva mútua tensió. El nostre pintor és conscient d'aquest imperatiu. El que és arcaic es transforma en habitual, mentre que el que és més familiar es torna estrany, refusant qualsevol intent d'utilitarisme. És el compliment d'un pensament sublim que accedeix a manifestar-se en la imatge: Purificar l'objecte i l'entitat geomètrica, per reinstaurar, en fi, fora de qualsevol perspectiva caduca i evanescent, la divina proporcionalitat, l'ésser en la seva originària seu, intentant, a l'hora, que la paraula assoleixi novament el seu primitiu horitzó:

«Només allò que després d'una infinitud d'anys
la raó aventatjada ha aconseguit esbrinar
—el símbol del que és bell i sublim—,
ja li havia estat revelat a l'enteniment
juvenil.
Abans que l'esperit del pensador
contemplara l'agoserat concepte de l'espai
etern.
Qui aixecarà els seus ulls cap al firmament
sense presentir-ho intuitivament...?
Schiller, Die Küntsler.»

José Luis Arce C.

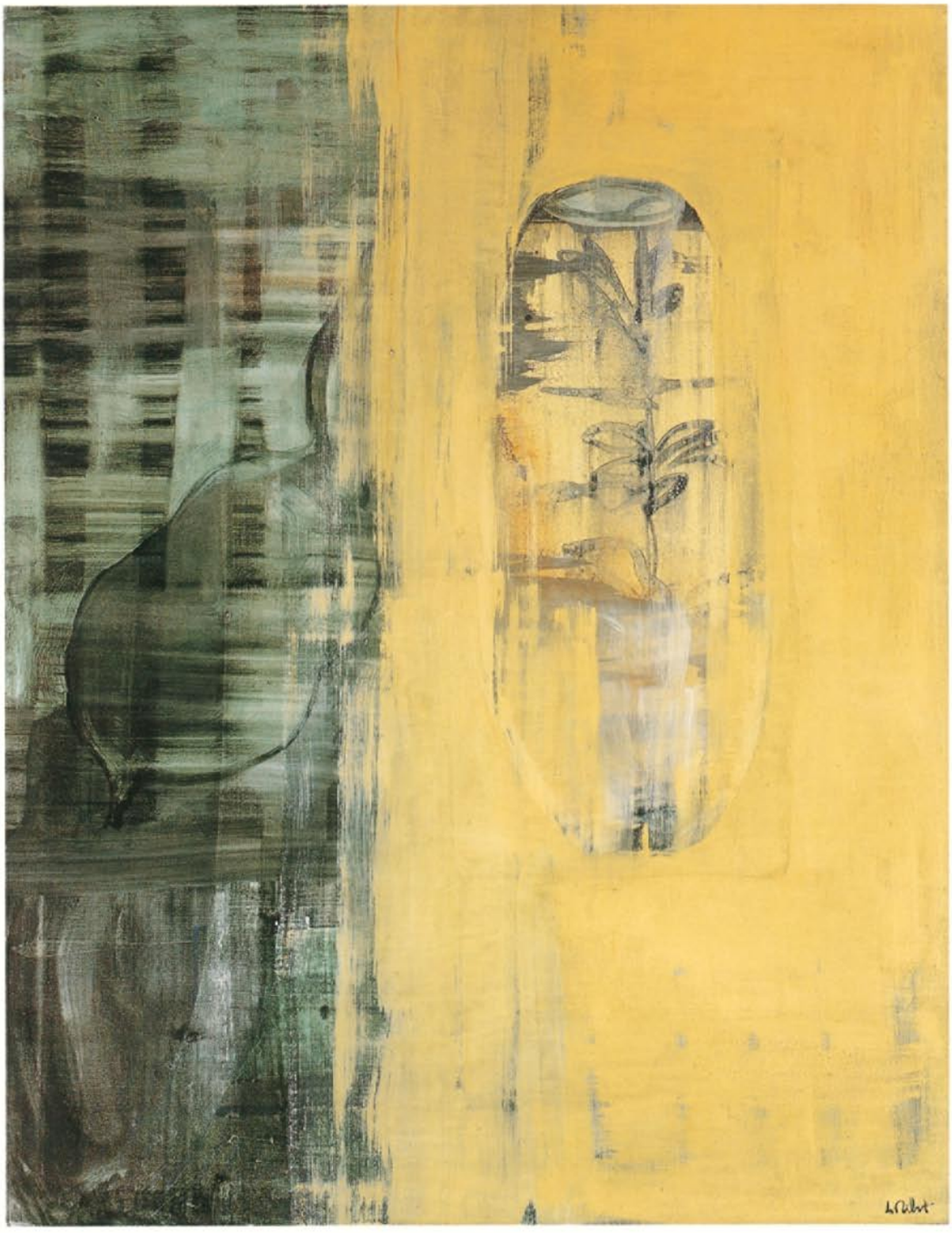
1. «Pere de Ribot, o la pintura como arqueología» Barcelona, 1990.
2. Mallarmé, S., Obra poética, vol. II, pág. 37.
3. Vid. Ricoeur, P., Histoire et vérité, París, 1964, pág. 359.
4. Ricoeur, P., De l'interpretation. Essai sur Freud, París, 1965, pág. 419.
5. Gombrich, E.H. Imágenes simbólicas, Madrid, 1990, pág. 273.
6. Goethe, Faust, parts I i II. Edited by L. Mc Neice, Londres, 1965, pág. 22.

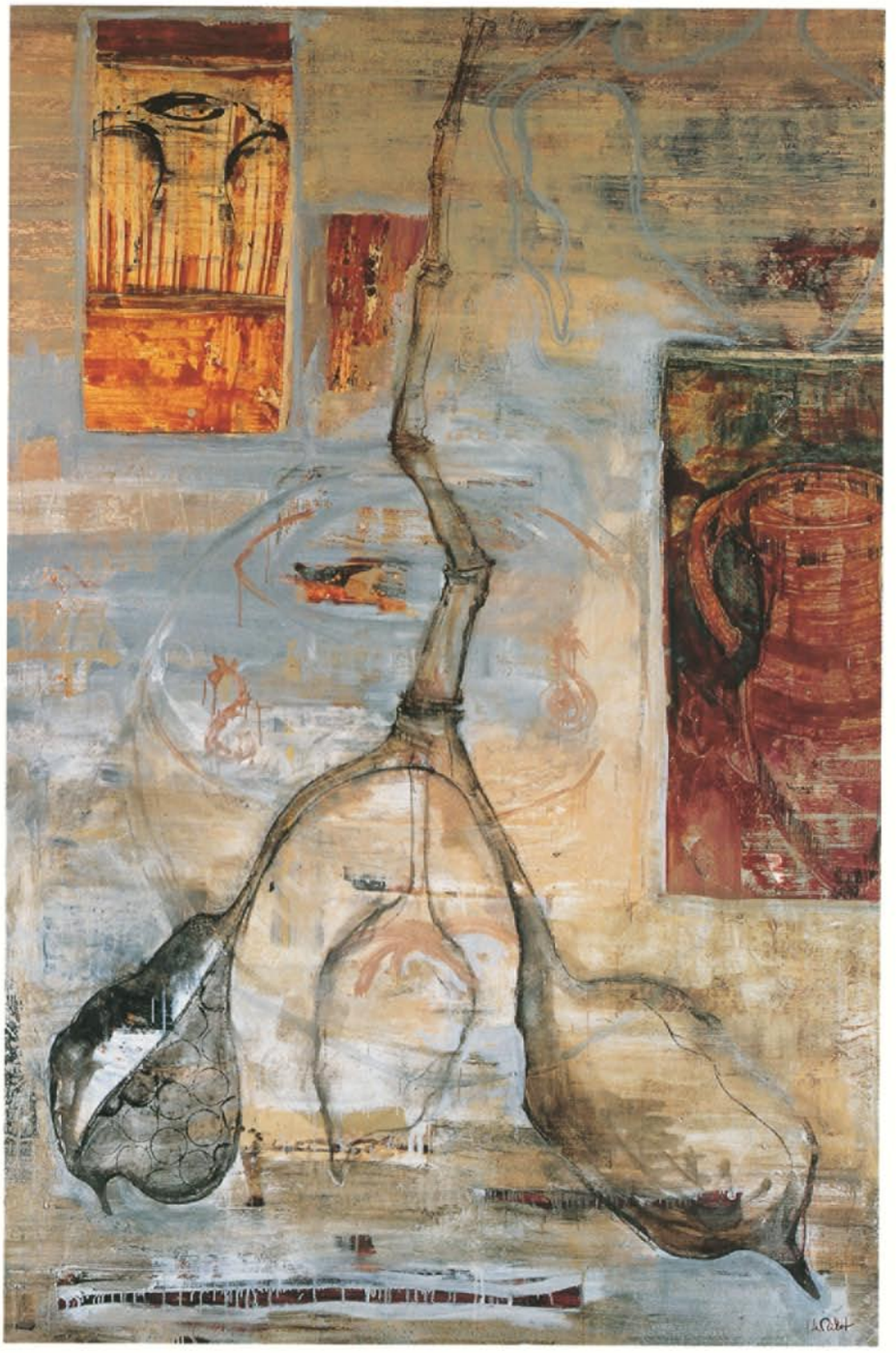
Llavor bruna. Oli s/tela. 100 × 81 cms

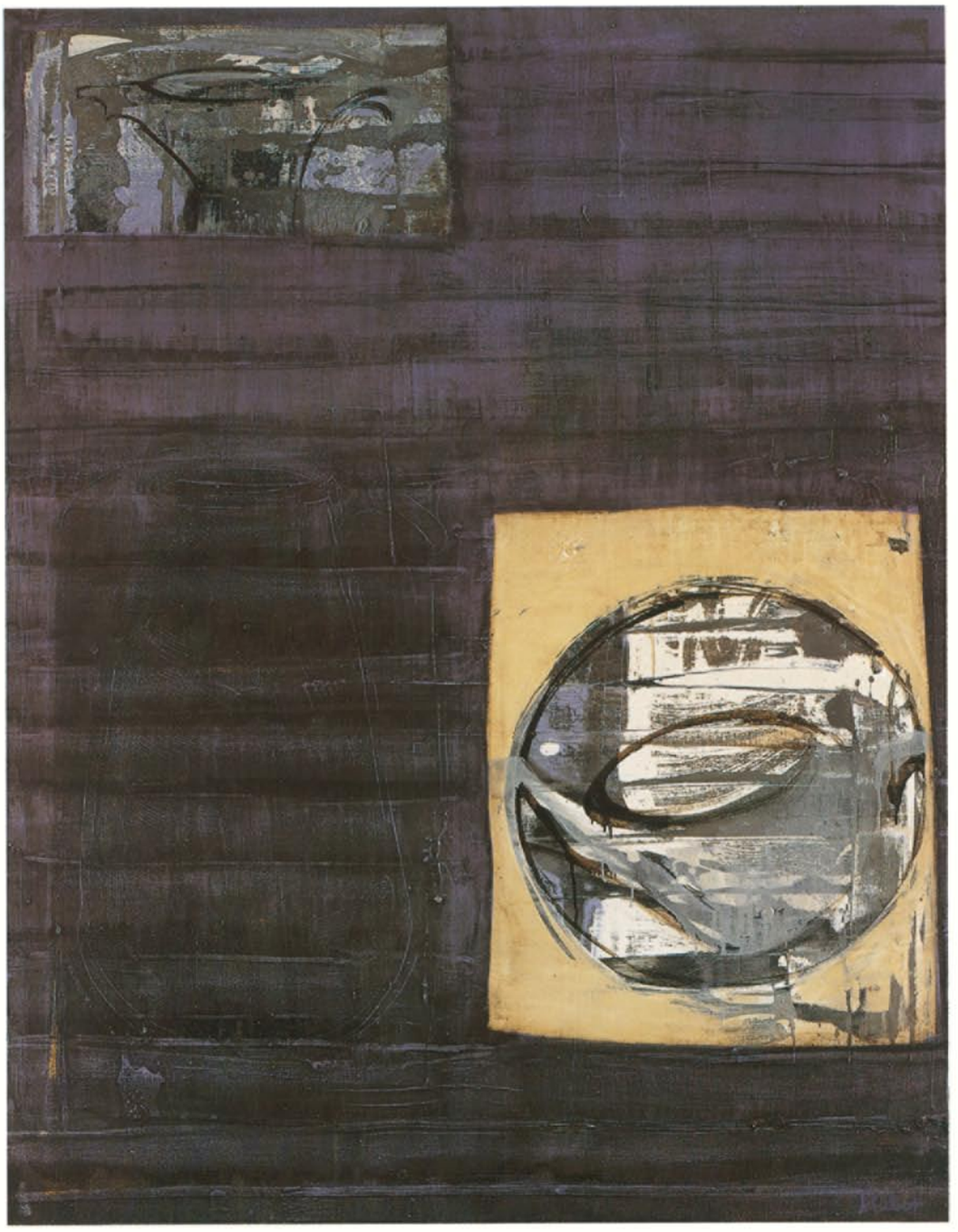
Composició rizomàtica. Oli s/tela. 146 × 114 cms

El temps de les arrels. Oli s/tela. 146 × 114 cms

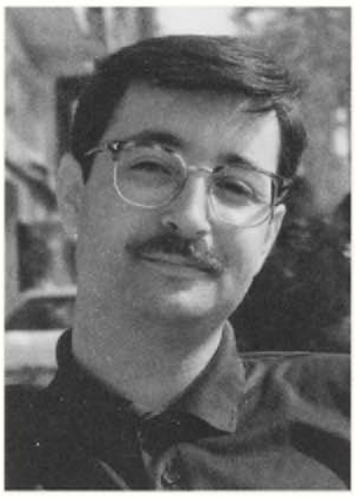
Gran arqueologia rizomatosa. Oli s/tela. 300 × 200 cms

Objectes perduts. Oli s/tela. 146 × 114 cms

Rizómata. Oil s/tela. 162 x 130 cms

PERE DE RIBOT
GIRONA 1962

1982-1987. Facultat de Belles Arts de Barcelona, Especialitat de Pintura 1985
Premi de Pintura «Banco de Vizcaya», Barcelona
1986. Premi «Fornells Pla», La Garriga
Premi «Medalla Gimeno», Tortosa
Biennal del Futbol Club Barcelona, Barcelona
Collectiva de l'Especialitat de Pintura de la Facultat de Belles Arts a l'Escola d'Aparelladors de la Universitat Politècnica de Barcelona
Premi de Pintura «Banco de Vizcaya», Barcelona
Fira Internacional ARCO'86 (Galería Canals), Madrid
1987. Individual Canals Galeria d'Art, Sant Cugat del Vallès
1988. Individual Galeria Expoart, Girona
Individual Amics de les Arts, Terrassa
Premi «Pintura Jove» de la Generalitat de Catalunya, Galeria Lola Anglada, Barcelona
«VI Mostra d'Art Contemporani Català», Claustres del Reial Monestir, Sant Cugat del Vallès
Palau Oliver de Boteller, Tortosa
Sala d'Exposicions de l'Honorable Comú, Encamp, Principat d'Andorra
Museu Municipal de Sant Joan, Lleida
Museu Comarcal Reus
Capella de l'Antic Hospital de la Santa Creu, Barcelona
Centre Cultural de la Caixa de Terrassa, Terrassa
Collectiva «29 artistes per al 92», Girona
Collectiva Alícia Ibarra i Pere de Ribot, La Bisbal de l'Empordà, Girona
Collectiva Premi de Pintura Jove, Galeria Expoart, Girona
Galeria Expoart, «Petit Format», Girona
Premi Blanc i Negre, Galeria Espalter, Madrid
1989. Fira Internacional ARCO'89, Galeria Expoart, Madrid
Galeria Nolde, Navacerrada, Madrid
Collectiva Galerie Vieille du Temple, París (juny)
Biennal Cultural, Cannes, França (juliol)
Biennal Cultural, Girona (octubre)
Art Jonction International, Niça, França
Castell de Benedormiens, Castell d'Aro, Girona
Individual Arteara Galeria, Madrid
Collectiva Galerie Vieille du Temple, París (octubre)
Individual Galeria Art, Figueres, Girona
Supermerc'Art, Barcelona-Madrid
Collectiva Galeria Expoart, Girona (desembre-gener)
Collectiva Galeria Art, Figueres (desembre-gener)
1990. Individual Galeria Vieille du Temple, París
Individual Galeria La Ventana, València
Collectiva Galeria Art, Figueres, Girona
Individual Castell de Peralada, Girona
Individual Museu d'Art Contemporani «Can Marc», Begur, Girona
Art Jonction International, Niça, França
Collectiva Expoart, Girona
Collectiva i Individual Canals Galeria d'Art, Sant Cugat, Barcelona
Individual Expoart, Girona
Collectiva Intercanvi Hispano-Soviètic, itinerant URSS (Moscú, Leningrad, Kiev, Novosibirsk)
Hipermerc'Art, Vinçon, Barcelona
Collectiva Petit Format, Galeria Expoart, Girona
«Preludi», Galeria Expoart, Barcelona
Fira Internacional «Interarte 90», València
1991. Collectiva Galeria Vieille du Temple, París
Art Jonction International, Niça, França
Individual Galerie Art 16, Olot, Girona
Collectiva Galeria Nolde, Navacerrada, Madrid
Collectiva Galeria Estilo, Barcelona
Individual La Galeria del Passatge, Igualada
Hipermerc'Art Vinçon, Barcelona
Collectiva Petit Format, Galeria Expoart, Girona
Collectiva Galeria Art Figueres, Girona
Individual Galeria Expoart, Barcelona
1992. Individual Galeria Art, Figueres, Girona
Individual Galeria Serrano 141, Madrid
Individual Galeria La Ventana, València
Collectiva Leonard Beard, Albert Gonzalo, Pere de Ribot, Barcelona
Individual La Catedral del Vi, La Vall de Santa Creu, Girona
Individual Galeria, Expoart, Girona
1993. Individual Galeria Vieille du Temple, París
Collectiva Galeria Art-Sud, Toulousse
Individual Galeria Àmbit, Barcelona

TEMPORADA 1992-1993

III

ÀMBIT
GALERIA D'ART
Consell de Cent, 282 • 08007 BARCELONA • Tel. (93) 488 18 00

Tipografia Empúries, S.A. - D.L. B. 35.666-1992